

เอกสารประกอบการเรียน

ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราชการ 2556

เพศวิถีศึกษา

(Sexuality Education)

แผนกวิชาสามัญสัมพันธ์ (สุขศึกษา)
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

รุจิรา บุญรักษา
ครูชำนาญการ
วิทยาลัยอาชีวศึกษาอุดรธานี
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

เอกสารประกอบการเรียน วิชาประวัติศาสตร์ (2000-1607) ฉบับนี้ จัดทำขึ้นตามจุดประสงค์และคำอธิบายรายวิชา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 เพื่อเป็นสื่อประกอบการจัดการเรียนการสอนรายวิชาประวัติศาสตร์ สำหรับนักเรียน ระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในหมวดวิชาทักษะชีวิต กลุ่มวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

เอกสารประกอบการเรียนฉบับนี้ มีเนื้อหาสาระประกอบด้วยสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนผังความคิด เนื้อหาสาระ คำศัพท์สำคัญ แบบฝึกหัด และแบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน ซึ่งเกิดจากการเรียบเรียงจากประสบการณ์สอนวิชาประวัติศาสตร์ และประวัติศาสตร์ของผู้จัดทำ โดยได้เรียบเรียงเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับยุคสมัย มีความทันสมัย และสื่อสารด้วยหลักทางภาษาที่เข้าใจง่าย ตรงกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นวัยรุ่น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและมีความเข้าใจเนื้อหาสาระได้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเจ้าของตำราที่นำมาอ้างอิงไว้ในเอกสาร และคณะผู้เชี่ยวชาญ ที่ให้คำแนะนำปรึกษาจนเอกสารฉบับนี้มีความชัดเจน และสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

รุจิรา บุญรักษา

คำอธิบายรายวิชา

จุดประสงค์รายวิชา เพื่อให้

1. มีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสุขอนามัยของระบบสืบพันธุ์
2. เสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นตามหลักการ
3. สามารถประเมินโอกาสเสี่ยงจากพฤติกรรมทางเพศ และปัญหาจากการมีเพศสัมพันธ์ไม่พร้อม
4. เพื่อให้ตระหนักรู้ในคุณค่าของตนเอง สร้างแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือกแนวทางการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

สมรรถนะรายวิชา

1. แสดงความรู้เกี่ยวกับสุขอนามัยของระบบสืบพันธุ์ พัฒนาการทางเพศในวัยรุ่น
2. ทักษะด้านการจัดการเรื่องสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ทักษะการตัดสินใจ
3. วิเคราะห์หิทธิพลทางสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศ
4. แสดงความรู้การป้องกันการรับเชื้อเอชไอวี
5. ปฏิบัติโครงการเกี่ยวกับ เป้าหมายและแนวปฏิบัติในการดำเนินชีวิตที่มีสุขภาวะ

คำอธิบายรายวิชา

ปฏิบัติเกี่ยวกับพัฒนาการทางเพศเมื่อเปลี่ยนแปลงเข้าสู่วัยรุ่น การดูแลสุขภาพทางเพศ สัมพันธภาพกับความคาดหวังต่อบทบาทและความรับผิดชอบ การแสดงออกทางเพศ ทักษะการตัดสินใจ การต่อรองและการสื่อสารความต้องการตามความคิดเห็นและความรู้สึก การตระหนักในคุณค่าของตนเองบนพื้นฐานของการเคารพในสิทธิของผู้อื่น สิทธิในการแสดงออกตามวิถีชีวิตทางเพศภายใต้กรอบของกฎหมายว่าด้วยเพศ สังคม วัฒนธรรมตลอดจนภาพลักษณ์ที่ส่งผลต่อความรู้สึกและพฤติกรรม การเลือกใช้แหล่งบริการช่วยเหลือที่เป็นมิตรในพื้นที่

บทที่ 1 เพศวิถี

สาระสำคัญ

การศึกษาเรื่องเพศวิถีในประเทศไทยนั้น ที่ผ่านยังไม่เป็นที่ยอมรับ เนื่องจากจารีต ประเพณี และวัฒนธรรม ตลอดจนลักษณะนิสัยของคนไทยที่ค่อนข้างเชินอาย และปฏิเสธการรับรู้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเพศสัมพันธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ตลอดจนความแตกต่างระหว่างเพศสภาพ เป็นต้น ส่งผลให้เกิดทัศนคติในแง่ลบต่อการศึกษาเพศศึกษา ดังนั้นการเรียนรู้ และตระหนักถึงความสำคัญ และพื้นฐานของเพศศึกษาอย่างถูกต้อง ถูกวิธี ช่วยให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการ และการเจริญเติบโตอย่างรอบด้าน มีภูมิคุ้มกัน และสติในการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

จุดประสงค์การเรียนรู้

เมื่อศึกษาจบหน่วยการเรียนรู้แล้ว ผู้เรียนสามารถ

1. บอกความหมายของเพศได้
2. เข้าใจความสำคัญของเพศวิถีศึกษา
3. อธิบายมิติมุมมองของเพศวิถีได้
4. เข้าใจ และอธิบายประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับบทบาทของเพศวิถีศึกษา

หน่วยการเรียนรู้

1. ความหมายของเพศ
2. ความสำคัญของเพศวิถีศึกษา
3. มิติมุมมองของเพศวิถี
4. บทบาทของเพศวิถีศึกษา
5. บทสรุป

แผนผังความคิด

แบบทดสอบก่อนเรียน

บทที่ 1 เพศวิถี

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในข้อที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว โดยทำลงในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใด**ไม่ใช่**บทบาทสำคัญของการศึกษาวิชาเพศวิถีศึกษา คือข้อใด
 - ก. ช่วยให้แต่ละคนเข้าใจและยอมรับหน้าที่ตามเพศของตน
 - ข. เข้าใจความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในฐานะเพื่อน ให้เกียรติกัน
 - ค. เข้าใจการเตรียมตัวรับมือกับข้อบ่งชี้ของโครโมโซม
 - ง. เข้าใจการแต่งกายตามเพศสภาพ
2. ข้อใด**ไม่ใช่**คำจำกัดความของคำว่าเพศ
 - ก. เพศวิถี
 - ข. เพศสรีระ
 - ค. เพศภาวะ
 - ง. เพศสัมพันธ์
3. ข้อใดสอดคล้องกับความสำคัญของเพศวิถีศึกษามากที่สุด
 - ก. ช่วยให้รู้จักระบบอวัยวะภายในของมนุษย์
 - ข. ส่งเสริมให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนอย่างปลอดภัย
 - ค. ช่วยให้เห็นถึงความแตกต่างของเพศชายและเพศหญิงอย่างชัดเจน
 - ง. ช่วยให้เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงของร่างกายตามธรรมชาติของเพศ
4. ข้อใดมีความหมายแตกต่างจากข้ออื่น
 - ก. เพศสถานะ
 - ข. เพศสภาพ
 - ค. เพศภาวะ
 - ง. เพศวิถี
5. การจำแนกเพศตามลักษณะทางชีววิทยา หรือตามลักษณะอวัยวะเพศโดยกำเนิด เป็นคำจำกัดความของเพศในข้อใด
 - ก. เพศวิถี
 - ข. เพศสรีระ
 - ค. เพศภาวะ
 - ง. เพศสถานะ

6. มุมมองของเพศวิถีศึกษา แบ่งออกได้กี่มิติมุมมอง
 - ก. 4 มิติ
 - ข. 5 มิติ
 - ค. 6 มิติ
 - ง. 7 มิติ
7. องค์การอนามัยโลก มีชื่อย่อภาษาอังกฤษว่าอย่างไร
 - ก. UN
 - ข. ICAO
 - ค. WHO
 - ง. UNESCO
8. ข้อใด**ไม่ใช่**เหตุผลหลักที่สหประชาชาติให้ความสำคัญต่อการศึกษาด้านเพศวิถีในระดับโลกตามรายงานของโครงการเอดส์แห่งสหประชาชน
 - ก. ความเสี่ยงต่อสุขภาพที่เกิดจากการตั้งครรภ์โดยไม่ตั้งใจตั้งแต่อายุยังน้อย
 - ข. การติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ซึ่งรวมถึงเอชไอวี
 - ค. การทารุณ ล่วงละเมิด
 - ง. การค้ามนุษย์
9. การตัดผมสั้น เป็นการนำเสนอเพศวิถีของตนเองในมิติมุมมองใด
 - ก. มิติของความปรารถนา การประพฤติ ปฏิบัติ และอัตลักษณ์
 - ข. มิติของการดึงดูดทางเพศ
 - ค. มิติการนำเสนอร่างกาย
 - ง. มิติของความสัมพันธ์
10. ระบบการทำงานในร่างกายส่วนใดมีความสัมพันธ์กับการศึกษาเพศวิถีศึกษามากที่สุด
 - ก. ระบบประสาทและสมอง
 - ข. ระบบกล้ามเนื้อ
 - ค. ระบบสืบพันธุ์
 - ง. ระบบหายใจ

เพศวิถี

เดิมนั้นการศึกษาด้านสุขศึกษาของไทย มุ่งเน้นด้านลักษณะอัตลักษณ์ทางเพศ หรือการศึกษาจากลักษณะมิติการกระทำเพียงอย่างเดียว โดยจัดให้มีการศึกษารายวิชาเพศศึกษา (Sex Education) ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ขอบเขตและเนื้อหาวิชา ซึ่งครอบคลุมถึงการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เข้าใจ และรู้เท่าทันการเจริญเติบโต และการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสติปัญญา ตลอดจนธรรมชาติของเพศ สุขอนามัย ทัศนคติ ความสัมพันธ์ และพฤติกรรมทางเพศ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตประจำวันในสังคมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างปกติสุข ดังนั้น คำว่า “เพศ (Sex)” จึงยังไม่ครอบคลุมสอดคล้องกับจำกัดความกับเนื้อหาวิชา นักวิชาการจึงได้กำหนดคำนิยามตามความหมายที่แปลจากภาษาอังกฤษ Sexuality ว่า “เพศวิถี” ซึ่งมีคำจำกัดความที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชามากกว่า และเป็นที่ยอมรับในการเรียนการสอนสากล และจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องการจัดศึกษาให้กับเยาวชน เพื่อป้องกันปัญหาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะปัญหาทางเพศกับวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยอยากรู้อยากลอง และพร้อมก้าวเข้าสู่อนาคตของชาติในวันข้างหน้า จึงต้องสร้างความเข้มแข็ง และตระหนักถึงธรรมชาติ ปัญหา และแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้อง ให้เป็นภูมิคุ้มกันให้กับเยาวชนได้

1. ความหมายของเพศ

คำว่า “เพศ” ในอดีตมีการใช้เพื่อสื่อความหมายต่าง ๆ อย่างมากมายหลากหลาย จนทำให้เกิดความสับสน เพราะอธิบายถึงความหมายในหลากหลายนัย เช่น แบ่งแยกความแตกต่างระหว่างอวัยวะเพศ การเรียกตามลักษณะสรีระ การแบ่งตามลักษณะนิสัย รวมไปถึงรสนิยมทางเพศ ก่อให้เกิดความสับสน และความไม่ชัดเจนตามหลักภาษา ดังนั้นคำว่าเพศ จึงสามารถสรุปความหมายโดยรวมว่าหมายถึง ความเป็นหญิง ความเป็นชาย ที่ถูกกำหนดโดยลักษณะทางสรีระวิทยา หรือความประสงค์ของเจ้าของสรีระนั้น ซึ่งยังมีความหมายรวมถึงเพศภาวะและเพศวิถีด้วย

ดังนั้น เพื่อให้เกิดความชัดเจน จึงเกิดคำจำกัดความ “เพศ” เพื่ออธิบายความหมายตามลักษณะและองค์ประกอบโดยสรุปได้ 3 นัย ดังนี้ (กฤตยา อาชวนิจกุล, 2554 : 44)

1. เพศสรีระ (Sex)
2. เพศสภาวะ (Gender)
3. เพศวิถี (sexuality)

1. เพศสรีระ (Sex)

เพศสรีระ หรือ Sex หมายถึง การจำแนกมนุษย์ตามลักษณะทางชีววิทยา คือการเรียกเพศของมนุษย์ตามลักษณะอวัยวะเพศโดยกำเนิด ออกตามลักษณะของอวัยวะสืบพันธุ์ หรือลักษณะทางโครโมโซมเพศ (sex chromosome) ดังตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 ตารางจำแนกลักษณะมนุษย์ตามเพศสรีระ (Sex)

องค์ประกอบ	ลักษณะเพศสรีระ (Sex)	
	เพศชาย (Male)	เพศหญิง (Female)
ชื่อเรียกอวัยวะเพศ	องคชาต (Penis)	ช่องคลอด (Vagina)
ภาพอวัยวะเพศ		
โครโมโซมเพศ (sex chromosome)	XY	XX

นอกจากนี้ การแบ่งเพศตามลักษณะสรีระนี้ยังใช้ในการจำแนกเพศของพืช และสัตว์อีกด้วย โดยจะเรียกว่า เพศผู้ และเพศเมีย ตามลักษณะอวัยวะเพศ

ในขณะที่ความหมายของ Sex ในภาษาอังกฤษนั้น ยังหมายถึงการมีเพศสัมพันธ์ หรือการร่วมเพศอีกด้วย ทั้งนี้การมีเพศสัมพันธ์เพื่อสืบพันธุ์นั้น จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อเกิดความร่วมมือเพศระหว่างชายและหญิงเท่านั้น (Heterosexual for Procreation)

สาระน่ารู้

มนุษย์ที่มีความผิดปกติทางเพศโดยกำเนิดนั้น แม้จะมีโอกาสพบได้น้อยมาก แต่ก็มีรายงานว่ามีการพบอยู่บ่อยครั้งในทั่วทุกมุมโลก ลักษณะคือมีความผิดปกติของอวัยวะเพศ โดยมีอวัยวะเพศชายและเพศหญิงอยู่ในคน ๆ เดียวกัน หรือมีโครโมโซม XXY ซึ่งภาวะการเช่นนี้ทางการแพทย์เรียกว่าสภาวะเพศ “กะเทย” หรือ “ภาวะเพศกำกวม (Intersexuality)” ซึ่งไม่สามารถจำแนกลักษณะทางเพศเฉพาะทางเมื่อเติบโตขึ้นได้ และไม่สามารถกำหนดลักษณะทางชีววิทยาให้เป็นเพศหญิง หรือเพศชายได้โดยสมบูรณ์

2. เพศภาวะ (Gender)

เพศภาวะ หรือ เพศสภาพ หรือ เพศสถานะ คือคำจำกัดความของเพศ ซึ่งมีความหมายว่า สภาวะกำหนดเพศโดยโครงสร้างทางสังคม ซึ่งในอดีตมนุษย์ถูกหล่อหลอมและปลูกฝังการเรียกเพศตามลักษณะสรีระ คือ หญิง ชาย ทำให้ส่วนใหญ่ประเมินความเป็นเพศจากลักษณะทางสังคมวิทยา เช่น การปลูกฝังว่าเพศหญิงต้องไว้ผมยาว มีกริยานุ่มนวลอ่อนหวาน ประณีตละเอียดลออ ซึ่งในสังคมไทยได้เปรียบเทียบเพศหญิงตามเพศภาวะว่า “ข้างเท่าหลัง” ในขณะที่เพศชาย ต้องเข้มแข็ง สุขภาพ เป็นผู้นำ กล้าคิดกล้าตัดสินใจ ร่างกายบึกบึนกำยำ ตัดผมสั้น ในสังคมไทยเปรียบเทียบตามเพศภาวะว่า “ข้างเท่าหน้า” ซึ่งหากสังคมเกิดเปลี่ยนการกำหนดสถานะทางเพศให้นอกเหนือจากพฤติกรรม หรือลักษณะทางกายภาพที่สังคมกำหนดคือ ชาย หญิง แล้ว อาจกำหนดได้เพิ่มเติม

จากองค์ประกอบอื่น ๆ เพศภาวะก็จะมีเพิ่มมากขึ้น เช่น เกย์ กะเทย ทอม ดี เลสเบี้ยน ฯลฯ อันจะนำไปสู่การกำหนดบทบาท เพศต่าง ๆ มากกว่าหญิงและชาย

3. เพศวิถี (Sexuality)

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization, 2002) ได้ให้ความหมายของคำว่า “เพศวิถี หรือ Sexuality” ว่าหมายถึง มุมมองตลอดชีวิตของมนุษย์ในแง่ของเพศ ความเป็นชายหญิง และบทบาททางเพศ การรับรู้สภาพแวดล้อมทางเพศ (Sexual orientation) ลักษณะที่กระตุ้นความต้องการทางเพศ (Eroticism) ความพึงพอใจทางเพศ (Pleasure) ความสัมพันธ์ทางเพศและการสืบพันธุ์ (Intimacy and reproduction) เพศวิถี เป็นประสบการณ์ที่ได้รับและแสดงออกในด้านความคิด (Thought) การจินตนาการ (Fantasies) ความปรารถนา ความเชื่อ ทัศนคติ คุณค่า พฤติกรรม การปฏิบัติ บทบาทและความสัมพันธ์ ในขณะที่เพศวิถีสามารถที่จะรวมในทุกมิติที่กล่าว แต่ไม่จำเป็นที่ทุก ๆ อย่างที่กล่าวจะได้เคยมีประสบการณ์หรือแสดงออกมา เพศวิถีได้รับอิทธิพลจากทาง ร่างกาย จิตใจ สังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม จรรยาบรรณ กฎหมาย ประวัติศาสตร์ ศาสนาและองค์ประกอบของจิตวิญญาณ ซึ่งสอดคล้องกับนักวิชาการไทยหลากหลายท่าน อาทิ

ชลิตาภรณ์ ส่งสัมพันธ์ (2550) ได้ให้ความหมายของเพศวิถี ว่าหมายถึง วิถีชีวิตทางเพศที่ถูกหล่อหลอมสร้างจากค่านิยม บรรทัดฐาน และระบบ วิธีคิด วิธีปฏิบัติที่เกี่ยวกับความปรารถนาและการแสดงออกทางเพศ ความคิดเกี่ยวกับคู่รัก คู่ชีวิตในอุดมคติ และกามกิจ

กาญจนา แก้วเทพ และพริศรา แซ่ก้วย (2547 : 14) นักสตรีนิยมไทย ได้ให้ความหมายของคำว่าเพศวิถี ว่าหมายถึง วิธีปฏิบัติที่เกี่ยวกับความปรารถนาทางเพศ หรือภาษากฎหมายล้านนาดั้งเดิม เรียกว่า “ตันทหาอาลัย” โดยในแต่ละระบบสังคมนั้น ความปรารถนาทางเพศของปัจเจกบุคคลเป็นมากกว่าพฤติกรรมตามธรรมชาติ ว่าใครมีเพศสัมพันธ์กับใคร ที่ไหน อย่างไร แต่หมายรวมถึงความปรารถนาที่ดี ที่เหมาะสม การเกี่ยวพาราสี มโนทัศน์เกี่ยวกับคูในอุดมคติ ฯลฯ จึงเป็นทั้งเรื่อง การสร้างความหมายทางสังคม เป็นเป้าหมายของการควบคุมทางสังคมและการเมือง และเป็นพื้นที่ของการยอมจำนนและการต่อสู้ในระดับปัจเจก

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า เพศวิถี หมายถึง มุมมอง ค่านิยม และบรรทัดฐานของมนุษย์ในเรื่องเพศ ตลอดจนวิธีปฏิบัติและการแสดงออกทางเพศ ซึ่งไม่ใช่เรื่องธรรมชาติ แต่เป็นความหมายในเชิงมิติ ที่ถูกกำหนดทางสังคมวิทยาต่าง ๆ เช่น ทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ประวัติศาสตร์ กฎหมาย และวัฒนธรรม เป็นต้น ซึ่งล้วนเกิดจากสภาวะความสัมพันธ์ของจิตใจและร่างกายของมนุษย์ ที่ใช้เป็นตัวกำหนดและสร้างความหมายให้แก่เรื่องเพศในหลากหลายแง่มุม

2. ความสำคัญของเพศวิถีศึกษา

เพศวิถีศึกษา มีความสำคัญต่อการพัฒนาทางด้านสติปัญญา อารมณ์และร่างกายของมนุษย์ เพื่อให้มนุษย์มีพัฒนาการที่สมบูรณ์พร้อม และเตรียมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น โดยรู้จักความเสี่ยง โอกาสเกิดความเสี่ยง ตลอดจนวิธีป้องกัน ดูแล รักษาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงตามวัย โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษาสำหรับนักเรียน นักศึกษา ในช่วงวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยแห่งการเรียนรู้ และอยากรู้อยากลอง ได้เข้าใจถึงธรรมชาติของการเปลี่ยนแปลงของมนุษย์ มีสติ และรู้เท่าทันพัฒนาการของตนเองในทุกด้าน เปรียบเสมือนการสร้างภูมิคุ้มกันป้องกันตนเองเมื่อเติบโต ซึ่งสามารถสรุปความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนวิชาเพศวิถีศึกษา ในประเด็นที่สำคัญ ๆ และที่น่าสนใจดังนี้

รูปภาพที่ 1.1 มิตรภาพระหว่างวัย

2.1 เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของร่างกายตามธรรมชาติของเพศ

ซึ่งในช่วงวัยรุ่นร่างกายของมนุษย์ทั้งเพศหญิงและชาย จะมีการเปลี่ยนแปลงเข้าจากวัยเด็กเข้าสู่ผู้ใหญ่ มีอวัยวะภายในและภายนอกที่สมบูรณ์แข็งแรงพร้อมในทุกส่วน ซึ่งช่วยให้เกิดความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงการรับมือกับความเปลี่ยนแปลงของร่างกายตามธรรมชาติ รวมถึงการบำรุง ดูแลรักษาสุขภาพร่างกายให้สมบูรณ์แข็งแรง และมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย

2.2 เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงอารมณ์ ความคิด ความรู้สึก และความสัมพันธ์ระหว่างเพศ

ทั้งนี้เมื่อก้าวเข้าสู่ช่วงวัยรุ่น สิ่งที่ยากต่อการหลีกเลี่ยงนั่นคือการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ทั้งในเชิงของเพื่อน มิตรภาพ คนรู้จัก หรือคนรัก วัยรุ่น เป็นช่วงที่เกิดความสับสน อยากรู้อยากลอง คึกคะนองตามฮอร์โมนและสังคมรอบข้าง ดังนั้น การรู้จักธรรมชาติของอารมณ์ ช่วยส่งผลให้รู้จักควบคุมอารมณ์ และสติสัมปชัญญะให้สมบูรณ์พร้อมอยู่เสมอ สามารถป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่เกิดจากอารมณ์ชั่ววูบ ตลอดจนรับมือกับพิษภัยที่มาพร้อมกับมิตรภาพที่หลากหลายในสังคมวัยรุ่น และสังคมผู้ใหญ่ ไม่ให้ถูกรวบงำโดยสื่อ

2.3 รู้จักการดูแลสุขภาพอวัยวะเพศ และระบบสืบพันธุ์ของมนุษย์

อวัยวะเพศ เป็นอวัยวะที่สำคัญที่สุดที่มนุษย์ใช้ในการสืบพันธุ์ โดยมีระบบการทำงานภายในที่ซับซ้อน เรียกว่า “ระบบสืบพันธุ์” ซึ่งเป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะเปิดเผยและให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่นักเรียน นักศึกษา ซึ่งเป็นเยาวชน และอนาคตของชาติ เพราะระบบสืบพันธุ์นั้น สอดคล้องกับสภาวะจิตใจด้านอารมณ์ และความต้องการทางเพศด้วย ดังนั้นจึงให้นักเรียนได้เรียนรู้ในเรื่องการระบายอารมณ์ทางเพศ เช่น การช่วยเหลือตนเอง ตลอดจนภาวะการมีน้ำอสุจิของเพศชาย การมีประจำเดือนของเพศหญิง ซึ่งล้วนแต่เป็นเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ ที่ควรศึกษาและเรียนรู้เกิดความรู้ ความเข้าใจถึงหลักการ วิธีการ และการปฏิบัติ การดูแลสุขภาพ อย่างถูกวิธี เพื่อให้เกิดความปลอดภัย และไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับผู้อื่น

2.4 รู้และเข้าใจการมีเพศสัมพันธ์ โรคติดต่อ และปัญหาจากการมีเพศสัมพันธ์

การเรียนรู้เรื่องการสืบพันธุ์ หรือการมีเพศสัมพันธ์นั้นไม่ใช่เรื่องน่าอาย หรือเรื่องลับ ๆ อีกต่อไป เพราะการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างเพศคือวิธีการดำรงเผ่าพันธุ์ที่มนุษย์และสัตว์เกือบทุกชนิดบนโลกนี้ใช้เพื่อให้กำเนิดลูกหลาน สืบเชื้อสายและรักษาเหล่าพันธุ์นั้นไว้ หากแต่การมีเพศสัมพันธ์เมื่อถึงวัยที่สมบูรณ์ และมีความพร้อมทั้งร่างกาย อารมณ์ สติ และทางสังคมแล้วย่อมถือเป็นเรื่องง่ายที่จะควบคุม แต่ในวัยเรียนเองยังเป็นที่น่ากังวลใจหากนักเรียน นักศึกษามีเพศสัมพันธ์โดยไม่รู้จักระวัง การป้องกัน การวางแผนอนาคตและครอบครัว ตลอดจนรู้จักถึงความเสี่ยง อันตราย และโรคร้ายที่มากับเพศสัมพันธ์ เพราะการมีเพศสัมพันธ์นั้นช่วยให้มีความสุข เจริญอารมณ์ และเกิดความตื่นเต้น แต่หากเกิดขึ้นอย่างขาดสติ และความพร้อม มักจะเกิดปัญหา อาทิ การทำแท้ง ยาเสพติด และปัญหาอาชญากรรมตามมา

2.5 ช่วยให้ผู้ เข้าใจ และยอมรับในความแตกต่างของเพศ

การแบ่งแยกเพศต่าง ๆ นั้นสามารถจำแนกได้หลากหลาย ดังที่กล่าวมาแล้วในหัวข้อข้างต้น ทั้งนี้ เพศ ในทางชีววิทยาได้จำแนกเพศของมนุษย์และสัตว์ตามเพศกำเนิด หรืออัตลักษณ์ทางเพศ (Gender identity) เพียง 2 เพศคือ เพศชาย (Male sex) และเพศหญิง (Female sex) ซึ่งจำแนกตามลักษณะอวัยวะเพศ และโครโมโซมเพศของมนุษย์โดยแรกเกิด

รูปภาพที่ 1.2 เพศวิถีศึกษาทำให้เข้าใจ และยอมรับถึงความแตกต่างทางเพศ

ซึ่งเป็นสิ่งที่มนุษย์เข้าใจและเรียนรู้ปลูกฝังมาตั้งแต่อดีต แต่ในปัจจุบันองค์การอนามัยโลก (World Health Organization) หรือ WHO ได้จำกัดความคำว่า “เพศภาวะ (Gender)” เพื่อใช้จำแนกเพศของมนุษย์ตามคุณลักษณะของผู้หญิงและผู้ชายในบทบาทประกอบสร้างทางสังคม พฤติกรรม กิจกรรมและคุณลักษณะที่ทำให้สังคมพิจารณาว่าเป็นผู้ชายหรือผู้หญิง ซึ่งมีผลสำคัญที่ก่อให้เกิดความหลากหลายทางเพศในสังคมปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมไทย ได้เปิดอิสระในการแสดงออกทางความคิด เพศ และการดำเนินชีวิตได้

อย่างเสรี ดังนั้นนักเรียน จึงควรเรียนรู้และรู้จักลักษณะ ความแตกต่างและบุคลิกภาพของแต่ละเพศ เพื่อเข้าใจและยอมรับในบทบาทหน้าที่ของเพศ ตลอดจนการวางตัวต่อเพศต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

2.6 เป็นแนวทางในการปูพื้นฐานการวางแผนและสร้างความมั่นคงให้กับชีวิต

ความสำคัญของเพศวิถีศึกษาอีกประการหนึ่งที่สำคัญคือการเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียน ได้เริ่มต้นรู้จักการวางแผนอนาคต การเลือกคู่ครอง การแต่งกาย ตลอดจนกฎกติกา การดำรงชีวิตเมื่อสำเร็จการศึกษา หรือเมื่ออยู่ในวัยที่พร้อมในการสร้างครอบครัว การสร้างฐานะ การทำงานและการมีบุตร ทั้งนี้ นักเรียนจะต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ และสิทธิทางเพศของตนเองและผู้อื่น เพื่อให้รู้จักการเคารพสิทธิ ให้เกียรติ และปฏิบัติตนตามมารยาทที่ดีในสังคม และเป็นแบบอย่างให้กับเยาวชนรุ่นหลัง หรือลูกหลานได้ปฏิบัติตามอย่างเหมาะสม

จากความสำคัญของเพศวิถีศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า เพศวิถีศึกษามีความสำคัญในด้านการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนมีทักษะ ความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนทัศนคติและค่านิยมที่ดีในเรื่องเพศ รู้และเข้าใจความแตกต่างระหว่างเพศ เห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น ให้เกียรติและเคารพต่อกฎกติกาของสังคม รู้จักเท่าทันต่อพิษภัยของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการจัดการป้องกันปัญหาการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร

3. มิติมุมมองของเพศวิถี

ปัจจุบันสังคมไทยให้การยอมรับและเปิดกว้างกับเรื่อง “เพศวิถี” มากยิ่งขึ้น เพราะหากจะให้นิยามเพศต่าง ๆ แล้ว คงปฏิเสธไม่ได้ว่าไม่ได้มีเพียงเพศหญิง และเพศชาย ในสังคมไทยเพียงอย่างเดียว เพราะความหลากหลายทางเพศ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันก็ล้วนแต่เกิดจากมิติทางสังคมที่กำหนดความหมายต่าง ๆ ดังที่นักวิชาการได้กำหนดมิติมุมมองของเพศวิถี ว่ามีความแตกต่างถึง 6 มิติ คือ (ชลิตาภรณ์ ส่งสัมพันธ์, 2550)

1. มิติของความปรารถนา การประพฤติ ปฏิบัติ และอัตลักษณ์ (Erotic desires, Practices and Identity)

มุมมองของเพศวิถีทางด้านอัตลักษณ์นี้ สื่อถึงการนิยามความหมายทางเพศของตนเองตามลักษณะเพศภาวะ (Gender) ด้วย ทั้งนี้ในเชิงมิติความปรารถนา การประพฤติ ปฏิบัติ และอัตลักษณ์นี้ บางครั้งไม่ได้หมายถึงการนิยามเพศของตนเองเพียงอย่างเดียว แต่ยังหมายถึงมุมมองการนิยามเพศของเรา ที่ผู้อื่นมองเห็น ให้นิยามให้อีกด้วย

2. มิติการนำเสนอร่างกาย (Appearances and Display)

คือการนิยามความหมายทางเพศของตนเอง โดยการนำเสนอร่างกายของตนเองตามที่ต้องการสื่อให้ถึงผู้อื่น หรือชักจูงให้ผู้อื่นเข้าใจคล้อยตาม เช่น การปรับเปลี่ยนบุคลิกภาพ ลักษณะร่างกายภายนอก การตัดผมสั้นเพื่อสื่อถึงความเป็นชาย การไว้ผมยาวเพื่อสื่อถึงความเป็นหญิง เป็นต้น

3. มิติของพฤติกรรม และกิริยามารยาท (Behaviors and Manners)

มิตินี้เกี่ยวข้องกับการกำหนดบทบาทของตนเองที่แสดงออก เพื่อให้การนิยามความหมายของตนเอง ทั้งนี้ค่านิยมทางเพศในมิตินี้จะมีความแตกต่าง และไม่เหมือนกัน แม้จะมองในลักษณะเดียวกัน ขึ้นอยู่กับบริบทแวดล้อม ตลอดจนความพึงพอใจ หรือความชื่นชอบสนใจของตนเองด้วย เช่น การที่ผู้มีเพศกำเนิดเป็นชายแต่มีลักษณะดั่งตั้ง อ่อนหวาน ตนเองอาจกำหนดคำจำกัดความตนเองว่าเป็นกะเทย แต่ขณะที่ผู้อื่นกลับมองว่าตนคือเกย์ เป็นต้น

4. มิติของการดึงดูดทางเพศ (Attraction)

สังคมได้กำหนดกฎเกณฑ์ของการมีความรักไว้ว่าต้องเป็นรักระหว่างเพศเท่านั้น ซึ่งแต่เดิมนิยามถึงความรักของเพศชาย และเพศหญิง แต่ในปัจจุบันความรักที่แตกต่างจากนี้ก็ได้หลุดจากกรอบกฎเกณฑ์ของสังคมแต่อย่างใด เพราะผู้ที่รักและชื่นชอบในเพศเดียวกันนั้น ก็มีความรักให้กับผู้มีเพศภาวะเดียวกัน เช่น เกย์รักกับเกย์ กะเทยรักกับผู้ชาย ดักรักกับทอม เพราะหากการกำหนดตามกรอบสังคมดังกล่าว ผู้ที่หลุดจากกรอบสังคมได้คือบุคคลที่สามารถเปิดกว้างรักได้ทุกเพศ ทุกวัย อย่างไม่จำกัด

5. มิติของความสัมพันธ์ (Relationship)

กฎกติกาว่าด้วยการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างชาย - หญิง เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย และวัฒนธรรม ซึ่งบางสังคมไม่มีกติกาของการจบความสัมพันธ์

6. มิติของเพศสัมพันธ์ (Having sex)

เพศวิถีมีการนิยามว่าอะไรคือการร่วมเพศ ทำอย่างไรจึงเรียกว่าการร่วมเพศ และการร่วมเพศที่ถูกต้องเป็นอย่างไร และที่ผิดปกตินั้นอย่างไร

4. บทบาทของเพศวิถีศึกษา

บทบาทของเพศวิถีศึกษา (Significant roles of sexuality education) คือ การกำหนดความสำคัญของการศึกษาเพศวิถี เพื่อให้นักเรียนได้ตระหนัก และเห็นคุณค่าของการรู้และเข้าใจหลักพื้นฐาน ความหมาย และสาระสำคัญของการศึกษาเพศวิถีศึกษา ซึ่งเพศวิถีศึกษามีบทบาทสำคัญต่อการเรียนการสอนของนักเรียน ดังนี้

1. ช่วยให้แต่ละคนเข้าใจและยอมรับหน้าที่ตามเพศของตน
2. เข้าใจความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในฐานะเพื่อน ให้เกียรติกัน
3. ตระหนักถึงความแตกต่างในลักษณะการนึกคิดและพฤติกรรมทางเพศ และยอมรับความแตกต่าง

4. เข้าใจการเลือกคู่
5. เข้าใจการเตรียมตัวรับมือกับข้อบ่งชี้ของโรคติดต่อ
6. เข้าใจการเลี้ยงดูบุตรธิดาให้เติบโตเป็นพลเมืองดี

นอกจากนี้ในเชิงการแพทย์ ผู้เชี่ยวชาญ นักวิทยาศาสตร์ และองค์กรระหว่างประเทศได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับเพศวิถีศึกษา โดยเฉพาะบทบาทการศึกษาในสถาบันการศึกษา ด้วยเห็นว่าชีวิตและสุขภาพของเด็กและเยาวชนนั้นถูกคุกคามในบริบทต่าง ๆ เช่น การทารุณกรรม ล่วงละเมิด ความเสี่ยงต่อสุขภาพที่เกิดจากการตั้งครรภ์โดยไม่ตั้งใจตั้งแต่อายุยังน้อย การติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ซึ่งรวมถึงเอชไอวี หรือการถูกตีตรา และเลือกปฏิบัติเพราะรสนิยมทางเพศ (Sexual orientation) ของตน ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องศึกษาเรื่องเพศวิถี โดยตั้งอยู่บนหลักการที่ว่าเด็กและเยาวชนมีความจำเป็น อันจำเพาะเจาะจงที่จะต้องได้รับความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้องกับเพศวิถีศึกษา ที่สามารถส่งเสริมเด็กและเยาวชนมีโอกาสดีขึ้นในชีวิตได้ (โครงการโรคเอดส์แห่งสหประชาชาติ, 2552 : 8)

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า เพศวิถีศึกษามีบทบาทสำคัญช่วยให้นักเรียนมีความรู้ และเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสุขอนามัยทางเพศ รู้จักวิธีการเสริมสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นตามหลักการมีความสามารถในการประเมินโอกาสเสี่ยงจากพฤติกรรมทางเพศ และปัญหาจากการมีเพศสัมพันธ์ไม่พร้อม ตลอดจนตระหนักรู้ในคุณค่าของตนเอง สร้างแรงจูงใจในการตัดสินใจเลือกแนวทางการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

5. บทสรุป

เพศวิถีศึกษา (Sexuality education) คือ วิชาการศึกษาที่ว่าด้วยความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเพศที่ถูกต้อง เพื่อให้เกิดการยอมรับ การดูแลปฏิบัติรักษาตนเองในเรื่องสุขอนามัย การรู้และเข้าใจถึงพัฒนาการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย อารมณ์ และสติปัญญาตามวัย การสร้างสัมพันธ์ระหว่างวัย ตลอดจนความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรคเอดส์ และการดูแลป้องกันลดความเสี่ยงจากพฤติกรรมทางเพศ และการตั้งครร์กก่อนวัยอันควร ทั้งนี้เพศวิถีศึกษาเป็นคำนิยามความหมายของคำว่า เพศ ในนัยหนึ่ง ซึ่ง “เพศ” มีความหมายตามลักษณะนัยสำคัญ 3 ความหมาย คือหมายถึงเพศสรีระ (Sex) เพศภาวะ (Gender) และเพศวิถี (Sexuality)

ทั้งนี้เพศวิถีศึกษามีความสำคัญต่อการเรียนการสอนของวัยรุ่น คือ ช่วยให้นักเรียนเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของร่างกายตามธรรมชาติของเพศ การเปลี่ยนแปลงอารมณ์ ความคิด ความรู้สึก และความสัมพันธ์ระหว่างเพศ รู้จักการดูแลรักษาอวัยวะเพศ และระบบสืบพันธุ์ของมนุษย์ รู้และเข้าใจการมีเพศสัมพันธ์ โรคติดต่อ และปัญหาจากการมีเพศสัมพันธ์ ช่วยให้รู้ เข้าใจ และยอมรับในความแตกต่างของเพศ ตลอดจนเป็นแนวทางในการปูพื้นฐานการวางแผนและสร้างความมั่นคงให้กับชีวิตผ่านมิติมุมมองของเพศวิถี ซึ่งประกอบไปด้วย 6 มิติ คือ มิติของความปรารถนา การประพฤติ ปฏิบัติ และอัตลักษณ์ (Erotic desires, Practices and Identity) มิติการนำเสนอร่างกาย (Appearances and Display) มิติของพฤติกรรม และกิริยามารยาท (Behaviors and Manners) มิติของการดึงดูดทางเพศ (Attraction) มิติของความสัมพันธ์ (Relationship) มิติของเพศสัมพันธ์ (Having sex)

บทบาทของเพศวิถีศึกษาที่สำคัญ ๆ คือ ช่วยให้นักเรียนเข้าใจและยอมรับหน้าที่ตามเพศของตนและผู้อื่น เข้าใจความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในฐานะเพื่อน ให้เกียรติกัน สร้างความตระหนักถึงความแตกต่างในลักษณะการนึกคิดและพฤติกรรมทางเพศ และยอมรับความแตกต่าง เข้าใจการเลือกคู่ เข้าใจการเตรียมตัวรับผิดชอบต่อการคบครรว เข้าใจการเลี้ยงดูบุตรธิดาให้เติบโตเป็นพลเมืองดี

คำศัพท์สำคัญ

คำศัพท์	ความหมาย
Appearances and display	การนำเสนอร่างกาย
Attraction	การดึงดูดทางเพศ
Behaviors and manners	พฤติกรรม และกิริยามารยาท
Erotic desires, Practices and Identity	ความปรารถนา การประพฤติ ปฏิบัติ และอัตลักษณ์
Eroticism	ความต้องการทางเพศ
Fantasies	การจินตนาการ
Female sex	เพศหญิง
Gender identity	อัตลักษณ์ทางเพศ
Having sex	การมีเพศสัมพันธ์
Heterosexual for procreation	การร่วมเพศระหว่างชายและหญิง
Intersexuality	ภาวะเพศกำกวม
Intimacy and reproduction	ความสัมพันธ์ทางเพศและการสืบพันธุ์
Male sex	เพศชาย
Penis	องคชาต
Pleasure	ความพึงพอใจทางเพศ
Relationship	ความสัมพันธ์
Sex	เพศสรีระ
Sex chromosome	โครโมโซมเพศ
Sex education	เพศศึกษา
Sexual orientation	รสนิยมทางเพศ
Sexuality	เพศวิถี
Significant roles of sexuality education	บทบาทของเพศวิถีศึกษา
Thought	การแสดงออกในด้านความคิด
Vagina	ช่องคลอด
World Health Organization (WHO)	องค์การอนามัยโลก

แบบฝึกหัด

คำชี้แจง : จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. จงอธิบายความหมายของคำว่าเพศตามนัยต่อไปนี้มาพอสังเขป (3 คะแนน)

1.1 เพศสรีระ (Sex)

.....
.....
.....

1.2 เพศภาวะ (Gender)

.....
.....
.....

1.3 เพศวิถี (Sexuality)

.....
.....
.....

2. เพศวิถีศึกษามีความสำคัญอย่างไรบ้าง จงอธิบายมาพอสังเขป (2 คะแนน)

.....
.....
.....
.....

3. มุมมองของเพศวิถีประกอบด้วยมิติใดบ้าง (2 คะแนน)

.....
.....
.....
.....

4. จงอธิบายประเด็นสำคัญที่เกี่ยวกับบทบาทของเพศวิถีศึกษามา 3 ข้อ (3 คะแนน)

.....
.....
.....
.....

แบบทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจง ให้ผู้เรียนทำเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในข้อที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว โดยทำลงในกระดาษคำตอบ

- ข้อใด**ไม่ใช่**คำจำกัดความของคำว่าเพศ
ก. เพศวิถี
ข. เพศสรีระ
ค. เพศภาวะ
ง. **เพศสัมพันธ์**
- ข้อใดมีความหมายแตกต่างจากข้ออื่น
ก. เพศสถานะ
ข. เพศสภาพ
ค. เพศภาวะ
ง. **เพศวิถี**
- การจำแนกเพศตามลักษณะทางชีววิทยา หรือตามลักษณะอวัยวะเพศโดยกำเนิด เป็นคำจำกัดความของเพศในข้อใด
ก. เพศวิถี
ข. **เพศสรีระ**
ค. เพศภาวะ
ง. เพศสถานะ
- ข้อใดสอดคล้องกับความสำคัญของเพศวิถีศึกษามากที่สุด
ก. ช่วยให้รู้จักระบบอวัยวะภายในของมนุษย์
ข. ส่งเสริมให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนอย่างปลอดภัย
ค. ช่วยให้เห็นถึงความแตกต่างของเพศชายและเพศหญิงอย่างชัดเจน
ง. **ช่วยให้เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงของร่างกายตามธรรมชาติของเพศ**
- ระบบการทำงานในร่างกายส่วนใดมีความสัมพันธ์กับการศึกษาเพศวิถีศึกษามากที่สุด
ก. ระบบประสาทและสมอง
ข. ระบบกล้ามเนื้อ
ค. **ระบบสืบพันธุ์**
ง. ระบบหายใจ
- มุมมองของเพศวิถีศึกษา แบ่งออกได้กี่มิติมุมมอง
ก. 4 มิติ
ข. 5 มิติ
ค. **6 มิติ**
ง. 7 มิติ

7. การตัดผมสั้น เป็นการนำเสนอเพศวิถีของตนเองในมิติมุมมองใด
 - ก. มิติของความปรารถนา การประพฤติ ปฏิบัติ และอัตลักษณ์
 - ข. มิติของการดึงดูดทางเพศ
 - ค. มิติการนำเสนอร่างกาย
 - ง. มิติของความสัมพันธ์
8. ข้อใดไม่ใช่บทบาทสำคัญของการศึกษาวิชาเพศวิถีศึกษา คือข้อใด
 - ก. ช่วยให้แต่ละคนเข้าใจและยอมรับหน้าที่ตามเพศของตน
 - ข. เข้าใจความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในฐานะเพื่อน ให้เกียรติกัน
 - ค. เข้าใจการเตรียมตัวรับมือกับข้อบ่งชี้ของครอบครัว
 - ง. เข้าใจการแต่งกายตามเพศสภาพ
9. องค์การอนามัยโลก มีชื่อย่อภาษาอังกฤษว่าอย่างไร
 - ก. UN
 - ข. ICAO
 - ค. WHO
 - ง. UNESCO
10. ข้อใดไม่ใช่เหตุผลหลักที่สหประชาชาติให้ความสำคัญต่อการศึกษาด้านเพศวิถีในระดับโลกตามรายงานของโครงการเอดส์แห่งสหประชาชน
 - ก. ความเสี่ยงต่อสุขภาพที่เกิดจากการตั้งครรภ์โดยไม่ตั้งใจตั้งแต่อายุยังน้อย
 - ข. การติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ซึ่งรวมถึงเอชไอวี
 - ค. การทารุณ ล่วงละเมิด
 - ง. การค้ามนุษย์

บรรณานุกรม

- กาญจนา แก้วเทพ และพริศรา แซ่ก้วย. (2547). **เพศวิถี : วันวาน วันนี้และวันพรุ่งที่จะไม่เหมือนเดิม**. เชียงใหม่ : ศูนย์สตรีศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กฤตยา อาชวนิจกุล. (2554). “เพศวิถีที่กำลังเปลี่ยนไปในสังคมไทย”. ใน **จุดเปลี่ยนประชากร จุดเปลี่ยนสังคมไทย**. สุรีย์พร พันพื้ง และมาลี สันภูวรรณ (บรรณาธิการ). หน้า 43-66. นครปฐม : ประชากรและสังคม.
- โครงการโรคเอดส์แห่งสหประชาชาติ. (2552). **แนวทางเชิงวิชาการสากลของเพศวิถีศึกษา การใช้ข้อมูลเชิงหลักฐานสำหรับโรงเรียน ครู และผู้ให้ความรู้ด้านสุขภาพ**. แปลโดย สมใจประมาณพล และคนอื่นๆ. กรุงเทพฯ : องค์การสหประชาชาติ.
- ชลิตาภรณ์ ส่งสัมพันธ์. (2550). **เมื่อผู้หญิงคิดจะมีหนวด : การต่อสู้ "ความจริง" ของเรื่องเพศในสภาผู้แทนราษฎร**. กรุงเทพฯ : โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.
- World Health Organization. (2002). **Sexual health** [On line]. Available from : <http://www.who.int/reproductive-health/gender/sexualhealth.html>. [2014, October 21]